

Raadsvraag (art. 37)		Gesteld door: PvdA	
Datum	9 juli 2025		
Onderwerp	Stroomnet, woningbouw, ruimtelijke kwaliteit en besluitvorming onder de Omgevingswet per 1 juli 2025		
Portefeuillehouder	College B&W		

De fractie heeft de volgende vragen:

Geacht college,

Het stroomnet in Roosendaal staat zichtbaar onder druk. Zowel bedrijven als woningen ervaren toenemende problemen met aansluiting op het net. Om hierin te kunnen voorzien, dienen op diverse plekken in Roosendaal transformatorhuisjes, middenspanningsverdeelstations en andere voorzieningen te worden geplaatst. Tegelijkertijd zijn er grote opgaven op het gebied van woningbouw, verduurzaming en netverzwaring, die vragen om tempo, regie en ruimtelijke inpassing.

De fractie van de PvdA ziet dat deze maatschappelijke urgenties vragen om bestuurlijke duidelijkheid, voortgang en integrale besluitvorming. Dat moet op een zorgvuldige wijze gebeuren, met oog voor de kwaliteit van de leefomgeving. Daarbij is de advisering van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (CRK) van grote waarde. Tegelijkertijd signaleren wij dat CRK-adviezen in bepaalde dossiers (zoals bij voorzieningen van openbaar nut) ook kunnen bijdragen aan vertraging of onzekerheid in besluitvorming.

Tegen deze achtergrond en in het licht van de inwerkingtreding van meerdere wijzigingen in de Omgevingswet per 1 juli 2025, hebben wij de volgende vragen:

Stroomvoorziening als urgent maatschappelijk belang

1. Acht het college de actuele en toekomstige stroomvoorziening – inclusief het realiseren van noodzakelijke energie-infrastructuur – van zodanig publiek belang, dat deze integraal dient te worden afgewogen bij elke ruimtelijke beslissing binnen de kaders van de Omgevingswet?

2. Wordt dit belang expliciet meegewogen in de beoordeling van buitenplanse aanvragen, bijvoorbeeld voor trafostations of andere nutsvoorzieningen?

CRK en het afwegingskader

3. Hoe verhoudt de advisering door de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (CRK) zich volgens het college tot het bredere stelsel van belangenafweging onder de Omgevingswet?

4. Wordt het advies van de CRK meegewogen als één van de belangen binnen het stelsel van de evenwichtige toedeling van functies aan locaties (art. 2.1 Ow)?

5. Kan het college in voorkomende gevallen afwijken van een negatief CRK-advies indien andere belangen – zoals volksgezondheid, energievoorziening of woningbouw – dat rechtvaardigen?

Tijdsduur CRK-adviezen en integrale besluitvorming

6. Hoe borgt het college dat de advisering door de CRK op een zorgvuldige en evenwichtige wijze wordt meegenomen in de besluitvorming, met inachtneming van de bestuurlijke noodzaak om binnen redelijke termijnen te komen tot een integrale belangenafweging bij voorzieningen van openbaar nut?

7. Is het college bereid te onderzoeken of voor advisering door de CRK afspraken kunnen worden gemaakt over maximale doorlooptijden, procesbegeleiding of prioritering bij urgente maatschappelijke opgaven?

Nieuwe ruimte onder de Omgevingswet (per 1 juli 2025)

8. Maakt het college actief gebruik van de nieuwe ruimte die het Omgevingswetstelsel vanaf 1 juli 2025 biedt om binnen redelijke termijnen tot besluitvorming te komen, ook wanneer een CRK-advies (nog) ontbreekt of (deels) negatief is?

9. Beschikt het college over interne richtlijnen of werkprocessen waarin de actuele wijzigingen in de Omgevingswet, Omgevingsregeling en het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn verwerkt?

Strategisch omgaan met maatschappelijke urgentie

10. Is het college bereid om, mede in samenspraak met netbeheerders en ontwikkelaars, te verkennen op welke wijze Roosendaal strategischer kan omgaan met ruimtelijke inpassing van

cruciale nutsvoorzieningen, zodat toekomstige aanvragen sneller en beter passen binnen het gemeentelijk beleid en omgevingsplan?

11. Ziet het college mogelijkheden om in de CRK of via aanvullende beleidsregels (bijv. op basis van art. 8.5 Bkl) ruimte te creëren voor snellere toetsing bij voorzieningen van algemeen nut?

Welstand en nutsvoorzieningen: toetsing, excessenregeling en hardheidsclausule

In de meeste gevallen – bijvoorbeeld bij bouwwerken voor nutsvoorzieningen zoals transformatorhuisjes – geldt dat deze buitenplanse activiteiten vallen onder het Besluit omgevingsrecht (Bor), en op grond van artikel 22.36 van de bruidsschat als vergunningsvrij bouwwerk worden aangemerkt. Daarmee vervalt de preventieve welstandsbeoordeling, en resteert enkel de zogenoemde excessenregeling.

Bij middenspanningstransformatorhuisjes wordt echter het maximale oppervlak overschreden om nog onder 'vergunningsvrij' te vallen. Toch geven deze bouwwerken qua aard en omvang doorgaans geen andere uitstraling dan gebruikelijke transformatorhuisjes.

12. Is het college zich ervan bewust dat bij dergelijke cruciale bouwwerken enkel nog achteraf getoetst kan worden op welstand via de excessenregeling, en dat dit leidt tot beperktere beïnvloedingsmogelijkheden vooraf?

13. Hoe gaat het college om met de spanning tussen maatschappelijke urgentie (zoals stroomvoorziening) en ruimtelijke kwaliteit bij dergelijke (deels) vergunningsvrije voorzieningen?

14. Kan het college in deze gevallen actief sturen op toepassing van de hardheidsclausule uit de welstandsnota, om ruimte te bieden aan bijzondere (en soms noodzakelijke) afwijkingen van esthetische standaarden?

15. Wordt de hardheidsclausule actief besproken met de welstandscommissie bij urgente of afwijkende bouwwerken van openbaar nut?

Indien het college aanvullend beleid hanteert voor advisering of versnellingsroutes voor voorzieningen van algemeen nut, vernemen wij dat graag.

Namens de fractie(s) van PvdA,

Paul Klaver

Wij beantwoorden de vraag als volgt:

Stroomvoorziening als urgent maatschappelijk belang

1. Acht het college de actuele en toekomstige stroomvoorziening – inclusief het realiseren van noodzakelijke energie-infrastructuur – van zodanig publiek belang, dat deze integraal dient te worden afgewogen bij elke ruimtelijke beslissing binnen de kaders van de Omgevingswet?

Het is van groot belang, zeker bij de nutsvoorzieningen van middenspanningsstations, die ongeveer 16 m lang 3 m hoog en ca 4 m breed zijn, dat deze zorgvuldig worden ingepast. Dit kan niet worden beschouwd als een eenvoudig transformatorhuisje. De impact daarvan moet zorgvuldig worden afgewogen. De CRK heeft daarin een beperkte rol, stedenbouw heeft hierin het primaat in advisering.

2. Wordt dit belang expliciet meegewogen in de beoordeling van buitenplanse aanvragen, bijvoorbeeld voor trafostations of andere nutsvoorzieningen?

Als een nutsvoorziening niet binnen de maatvoering in het (tijdelijke) omgevingsplan valt, kan een vergunning aangevraagd worden voor een Buitenplanse Omgevingsplan Activiteit (BOPA). Bij deze procedure moet worden onderbouwd waarom bepaalde grote nutsvoorzieningen op bepaalde locaties mogelijk zijn. Er worden dus meerdere belangen afgewogen.

CRK en het afwegingskader

3. Hoe verhoudt de advisering door de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (CRK) zich volgens het college tot het bredere stelsel van belangenafweging onder de Omgevingswet?

De reikwijdte van de advisering is vastgelegd in de verordening en het reglement van orde commissie omgevingskwaliteit. Voor voorzieningen van algemeen nut wordt geadviseerd op grond van de algemene criteria uit de Welstandsnota 2013. Voor voorzieningen van algemeen nut zijn geen specifieke criteria opgenomen in de Welstandsnota 2013.

Bij een voorziening van deze omvang (16 m lang, 3 m hoog en 4 tot 5 m breed) zoals boven vermeld, is sprake van een bouwwerk. Het college maakt graag gebruik van de expertise en advisering van de CRK m.b.t. dit soort bouwwerken.

4. Wordt het advies van de CRK meegewogen als één van de belangen binnen het stelsel van de evenwichtige toedeling van functies aan locaties (art. 2.1 Ow)?

In de bruidsschatregels (voormalige rijksregels die onderdeel zijn van het tijdelijke omgevingsplan) zijn regels opgenomen met betrekking tot o.a. redelijke eisen van welstand.

5. Kan het college in voorkomende gevallen afwijken van een negatief CRK-advies indien andere belangen – zoals volksgezondheid, energievoorziening of woningbouw – dat rechtvaardigen?

Ja, dat is mogelijk. Zoals in de raadsvergadering op 5 juni jl. door uzelf is aangegeven heeft het college deze bevoegdheid.

Tijdsduur CRK-adviezen en integrale besluitvorming

6. Hoe borgt het college dat de advisering door de CRK op een zorgvuldige en evenwichtige wijze wordt meegenomen in de besluitvorming, met inachtneming van de bestuurlijke noodzaak om binnen redelijke termijnen te komen tot een integrale belangenafweging bij voorzieningen van openbaar nut?

Een aanvraag omgevingsvergunning moet afgehandeld worden binnen de termijnen van een vergunningaanvraag. Uitgangspunt is de reguliere procedure. De CRK adviseert ook binnen deze termijnen. Om de procedure snel te kunnen doorlopen, wordt in aanloop naar de aanvraag de ondergrondse en bovengrondse voorzieningen voor algemeen nut besproken met de coördinerend ambtenaar.

Om zaken te versnellen wordt, voordat een vergunning wordt aangevraagd, het object collegiaal besproken met de coördinerend ambtenaar voor ondergrondse en bovengrondse voorzieningen van algemeen nut.

7. Is het college bereid te onderzoeken of voor advisering door de CRK afspraken kunnen worden gemaakt over maximale doorlooptijden, procesbegeleiding of prioritering bij urgente maatschappelijke opgaven?

Wij adviseren binnen de termijn van de vergunningverlening die staat voor deze opgaven.

Nieuwe ruimte onder de Omgevingswet (per 1 juli 2025)

8. Maakt het college actief gebruik van de nieuwe ruimte die het Omgevingswetstelsel vanaf 1 juli 2025 biedt om binnen redelijke termijnen tot besluitvorming te komen, ook wanneer een CRK-advies (nog) ontbreekt of (deels) negatief is?

Het CRK advies vindt plaats binnen de gestelde termijnen.

9. Beschikt het college over interne richtlijnen of werkprocessen waarin de actuele wijzigingen in de Omgevingswet, Omgevingsregeling en het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn verwerkt?

De Omgevingswet kent verschillende instrumenten om tot uitvoering van de wet te komen. De procedures voor deze kerninstrumenten zijn vastgelegd in de Omgevingswet zelf. De voorbereiding van de verschillende initiatieven hangt af van het initiatief. Welk proces het initiatief doorloopt is afhankelijk van het initiatief. Als een initiatief niet past in het omgevingsplan volgt dit initiatief een intern proces.

Strategisch omgaan met maatschappelijke urgentie

10. Is het college bereid om, mede in samenspraak met netbeheerders en ontwikkelaars, te verkennen op welke wijze Roosendaal strategischer kan omgaan met ruimtelijke inpassing van cruciale nutsvoorzieningen, zodat toekomstige aanvragen sneller en beter passen binnen het gemeentelijk beleid en omgevingsplan?

Ja, een dergelijke verkenning vindt al plaats.

11. Ziet het college mogelijkheden om in de CRK of via aanvullende beleidsregels (bijv. op basis van art. 8.5 Bkl) ruimte te creëren voor snellere toetsing bij voorzieningen van algemeen nut?

Nee, de wettelijke termijnen zoals omschreven in de omgevingswet zijn leidend. Het CRK advies wordt binnen deze termijnen geleverd.

Welstand en nutsvoorzieningen: toetsing, excessenregeling en hardheidsclausule

In de meeste gevallen – bijvoorbeeld bij bouwwerken voor nutsvoorzieningen zoals transformatorhuisjes – geldt dat deze buitenplanse activiteiten vallen onder het Besluit omgevingsrecht (Bor), en op grond van artikel 22.36 van de bruidsschat als vergunningsvrij bouwwerk worden aangemerkt. Daarmee vervalt de preventieve welstandsbeoordeling, en resteert enkel de zogenoemde excessenregeling.

Bij middenspanningstransformatorhuisjes wordt echter het maximale oppervlak overschreden om nog onder ‘vergunningvrij’ te vallen. Toch geven deze bouwwerken qua aard en omvang doorgaans geen andere uitstraling dan gebruikelijke transformatorhuisjes.

12. Is het college zich ervan bewust dat bij dergelijke cruciale bouwwerken enkel nog achteraf getoetst kan worden op welstand via de excessenregeling, en dat dit leidt tot beperktere beïnvloedingsmogelijkheden vooraf?

Het is van groot belang, zeker bij een nutsvoorziening zoals middenspanningsstations, die een behoorlijk omvang hebben en niet kunnen worden beschouwd als eenvoudige transformatorhuisjes, dat de impact zorgvuldig wordt afgewogen. De CRK heeft daarin een adviserende rol naar het college.

13. Hoe gaat het college om met de spanning tussen maatschappelijke urgentie (zoals stroomvoorziening) en ruimtelijke kwaliteit bij dergelijke (deels) vergunningsvrije voorzieningen?

Als nutsvoorzieningen niet passen binnen de regels van het omgevingsplan, kan er spanning ontstaan tussen het afwegen van verschillende planologische aspecten. Hoe groter de nutsvoorziening hoe belangrijker de ruimtelijke inpassing moet zijn, maar vooralsnog gaat dit goed.

Vergunning vrij is dus vrij van CRK advies. Het advies CRK voor bouwwerken die vergunningplichtig zijn loopt collegiaal gelijktijdig op met advies omgevingskamer om in pre initiatieffase al suggesties en advies mee te geven.

De positie van het bouwwerk en de advisering daarin is aan de omgevingskamer.

14. Kan het college in deze gevallen actief sturen op toepassing van de hardheidsclausule uit de welstandsnota, om ruimte te bieden aan bijzondere (en soms noodzakelijke) afwijkingen van esthetische standaarden?

Dat kan, maar dit vraagt steeds een individuele afweging binnen de context waarin het bouwwerk wordt gerealiseerd.

15. Wordt de hardheidsclausule actief besproken met de welstandscommissie bij urgente of afwijkende bouwwerken van openbaar nut?

Nee, omdat de bevoegdheid om af te wijken niet binnen de CRK ligt.

Wij vertrouwen erop U hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Roosendaal,

De secretaris,

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke at the end.

drs. H.W.J. Klaucke

De burgemeester,

A handwritten signature in blue ink, featuring a large, stylized 'M' followed by a long horizontal stroke.

M. Buijs